जा .क्र. तंशिविकापु/आस्था-३(अ)/परिपत्रक/२०१८/ 306

तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय,
पुणे – ४११०१६
दिनांक : 18 JAN 2019

अतितात्काळ

कालमर्यादा दि. २२/०१/२०१९

प्रति,

संचालक/प्राचार्य,
सर्व शासकीय संस्था व कार्यालये,
यांना माहिती व कार्यवाहीसाठी

संदर्भ :- संचालनालयाचे पत्र क्र. १६/आस्था/बैठक इतिवृत्त/२०१९/२४, दि. १४/०१/२०१९

त्यांना कळविण्यात येते की, दि. १३/१२/२०१८ रोजी सर्व शासकीय संस्थांच्या प्राचार्यांची बैठक आयोजित करण्यात आलेल्या बैठकीचे इतिवृत्त संदर्भीय पत्रासोबत जोडण्यात येत आहे. सर्व शासकीय संस्थांच्या प्रमुखांना कळविण्यात येते की सदर बैठकीच्या इतिवृत्ताच्या अनुषंगाने संदर्भीय पत्रात कळविल्याप्रमाणे संस्थांतील मुद्दयांबाबतचा अनुपालन अहवाल **द्विप्रतीत** या कार्यालयास दिनांक २२/०१/२०१९ पर्यंत सादर करण्यात यावा, जेणेकरुन सदरच्या अहवालाची एक प्रत वरिष्ठ कार्यालयास विहीत मुदतीत सादर करणे शक्य होईल.

सोबत : संचालनायाचे पत्र

प्र.संचालक,
तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय, पुणे

प्रत : प्रोग्रामर, तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय, पुणे यांना विभागीय कार्यालयाच्या संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करणेसाठी

तंत्र शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य,

३,महापालिका मार्ग, पत्र पेटी क्रमांक १९६७, मुंबई ४००००१.

दूरध्वनी - ३०२३३४७६, २२६२०६०१, २२६९०६०२, २२६४११५०/५१ फॅक्स - २२६९०००७.

Email : desk16@dtemaharashtra.gov.in Internet :www.dtemaharashtra.gov.in

ईमेलव्दारे
महत्वाचे

क्रमांक : १६/आस्था/बैठक इतिवृत्त/२०१९/२४
दिनांक : १४/१/२०१९

प्रति,
प्राचार्य,
सर्व शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालये, तंत्रनिकेतने व तत्सम संस्था.

विषय : शासकीय संस्थेच्या प्राचार्यांच्या दिनांक १३.१२.२०१८ रोजी आयोजित करण्यात आलेल्या बैठकीचे इतिवृत्त.

उपरोक्त विषयास अनुसरून तंत्रशिक्षण संचालनालयांतर्गत सर्व शासकीय संस्थांच्या प्राचार्यांची आढावा बैठक श्री. सौरभ विजय, मा. सचिव, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, महाराष्ट्र शासन यांच्या अध्यक्षतेखाली तसेच डॉ. अभय वाघ, मा. संचालक, तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांच्या उपस्थितीत दिनांक १३.१२.२०१८ रोजी सकाळी ११.३० वा. सिडनहॅम इन्स्टिटयूट ऑफ मॅनेजमेंट स्टडीज, मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती.

सदर बैठकीमध्ये मा. सचिव, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग यांनी तसेच मा. संचालक, तंत्रशिक्षण संचालनालय, यांनी तंत्रशिक्षण संचालनालयांतर्गत सर्व शासकीय संस्थेंचे प्राचार्य यांच्याशी संवाद साधत यांच्याकडून तंत्रशिक्षण संचालनालयास अपेक्षित असलेल्या कामकाजाबाबत सूचना दिलेल्या आहेत.

सदर बैठकीच्या अनुषंगाने आपल्या संस्थांतील मुद्दयांबाबतचा अहवाल विभागीय कार्यालयास दिनांक २५/१/२०१९ पर्यंत सादर करण्यात यावा

सोबत बैठकीचे इतिवृत्त जोडण्यात येत आहे.

(डॉ. अभय वाघ)
संचालक,
तंत्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

प्रत :-

१) मा. सचिव, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई यांना माहितीसाठी सादर.
२) सचिव, महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळ, मुंबई यांना माहिती व कार्यवाहीकरिता.
३) सहसंचालक, सर्व तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालये यांना कळविण्यात येते की, सदर बैठकीच्या इतिवृत्तामधील मुद्दयांच्या अनुषंगाने आपल्या अधिपत्याखालील संस्थांची माहिती एकत्रितपणे संकलित करुन या संचालनालयास दिनांक ३१/१/२०१९ पर्यंत सादर करण्यात यावी.
४) कार्यासन क्रमांक १, मुख्य कार्यालय, मुंबई.

e:\manasi\sankirna\sankirna ltr 2019.doc

तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय
पुणे.
18 JAN 2019
आवक क्र. 709

तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य

३, महापालिका मार्ग, पत्रपेटी क्रमांक १९६७, मुंबई - ४००००१

दूरध्वनी - २२६२०६०१, २२६९०६०२ २२६४११५०/५१, फॅक्स २२६९२१०२

E-mail :- desk1@dtemaharashtra.gov.in internet :- http://www.dtemaharashtra.gov.in

दि. १३/१२/२०१८ रोजी तंत्रशिक्षण संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील शासकीय संस्थांच्या प्राचार्यांच्या आयोजित करण्यात आलेल्या आढावा बैठकीचे इतिवृत्त.

तंत्रशिक्षण संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील सर्व शासकीय संस्थांच्या प्राचार्यांची आढावा बैठक श्री. सौरभ विजय, सचिव, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, महाराष्ट्र शासन यांच्या अध्यक्षतेखाली दि. १३/१२/२०१८ रोजी सकाळी ११.३० वा. सिडनेहॅम इन्स्टिटयूट ऑफ मॅनेजमेंट स्टडीज, मुंबई येथे आयोजित केली होती.

सदर बैठकीस सोबतच्या यादीत नमुद अधिकारी उपस्थित होते.

बैठकीमध्ये प्रथम संचालक, तंत्रशिक्षण संचालनालय यांनी मा. सचिव यांच्या अनुमतीने तंत्रशिक्षण संचालनालयांतर्गत सर्व विभागीय कार्यालयाचे सहसंचालक व शासकीय संस्थांचे प्राचार्य यांच्याशी संवाद साधत शासकीय संस्थांचे प्राचार्य यांच्याकडून तंत्रशिक्षण संचालनालयास अपेक्षित असलेल्या कामकाजाबाबत पुढीलप्रमाणे सूचना दिल्या :-

१. सर्वच शासकीय संस्थांकडे जवळपास १५ एकर जागा उपलब्ध आहे. प्रत्येक संस्थेमध्ये अद्ययावत प्रयोगशाळा, कर्मशाळा, यंत्रसामुग्री व शिक्षकीय पदांची उपलब्धता असताना देखील शासकीय तंत्रनिकेतनांमधून १०० टक्के प्रवेश झालेले नाहीत. काही शासकीय तंत्रानिकेतनांमधे कांही अभ्यासक्रमात जवळपास ५० ते ५८ टक्के जागा रिक्त आहेत ही निश्चितच गंभीर बाब असून सर्वच प्राचार्यांनी याचा गांभीर्याने विचार करण्याची गरज असल्याचे सूचित केले. सन २०१९-२० पासून पदविका अभ्यासक्रमाची प्रवेश प्रक्रीया ही तंत्रशिक्षण संचालनालयाच्या स्तरावर राबविली जाणार असल्याने यावर्षी शासकीय तंत्रनिकेतनातील एकही जागा रिक्त राहणार नाही याकरीता सर्वांनी मिळून प्रयत्न केले पाहिजेत आणि सदर प्रवेश प्रक्रीया यशस्वीपणे पार पाडली पाहिजे असे आग्रही प्रतिपादन संचालकांनी केले. त्याचप्रमाणे मा.सचिवांच्या मनोदयानुसार यावर्षी शासकीय तंत्रनिकेतनांच्या पदविका अभ्यासक्रमाच्या १०० टक्के जागा भरल्या जातील याबाबत सर्वांनी मिळून प्रयत्न करणेबाबत सूचित केले.

२. पदविका अभ्यासक्रमाची प्रवेश प्रक्रीया यशस्वी करण्याकरीता आतापासूनच सर्वांनी प्रयत्नशील राहिले पाहिजे. त्याकरीता प्राचार्यांनी संस्था स्तरावर विद्यार्थी-पालकांचे मार्गदर्शनपर मेळावे आयोजित करणे, त्यांना पदविका अभ्यासक्रमाबाबतची सविस्तर माहिती देणे, पदविका अभ्यासक्रम विद्यार्थ्यांकरीता कसे हितकारक आहेत याबाबत जनजागृती करणे ही जबाबदारी प्राचार्यांनी घेणे आवश्यक आहे. विद्यार्थी व पालकांचे मेळाव्याबाबत Career fair घेण्यासाठी MSBTE चे अंदाजपत्रकामध्ये भरघोस तरतूद केलेली असल्याचे व त्याचा लाभ सर्व शासकीय संस्थांनी घेण्याचे सूचित केले.

३. यापुढे मा.सचिव व संचालक कोणत्याही तंत्रनिकेतनास आकस्मिक भेट देऊन तेथील कामाचा आढावा घेणार आहेत. नुकतीच मा.सचिवांनी शासकीय तंत्रनिकेतन, धुळे संस्थेस भेट दिली होती , मात्र तेथील एकूणच व्यवस्था आणि संस्थेची अवस्था पाहून त्यांनी नाराजी व्यक्त केल्याचे सांगण्यात आले. कांही संस्थांमध्ये Teaching-Learning Process अजूनही व्यवस्थित होत नाही, हे चित्र यापुढे दिसता काम नये. स्वेच्छानिधीचा वापर प्राचार्यांचे स्तरावर व्यवस्थित केला जात नाही ज्यामुळे संस्थेमधे आवश्यक असलेली छोटी-मोठी कामे तशीच अडून राहतात. सर्व प्राचार्यांनी स्वेच्छा निधीचा योग्य तो वापर करुन संस्थेतील कामे करणे आवश्यक आहे. आतापर्यंत स्वेच्छा निधीच्या खर्चाबाबतचे फार थोडे प्रस्ताव संचालनालयास प्राप्त झालेले आहेत ही निश्चितच खेदजनक बाब असल्याचे उपस्थित प्राचार्यांचे निदर्शनास आणून याबाबत गांभीर्यपूर्वक नोंद घेण्याचे सूचित केले.

४. स्वीय प्रपंजी लेख्याबाबतच्या नवीन शासन निर्णयानुसार संचालक, सहसंचालक तसेच प्राचार्य यांना खर्चाच्या मर्यादेमध्ये अधिकार दिलेले आहेत. मात्र त्यानुसार संचालनालयाकडे व्यवस्थित प्रस्ताव येत नाहीत, अंदाजपत्रक व्यवस्थित पाठवले जात नाही. सद्यस्थितीत तंत्रनिकेतनांना योग्य प्रमाणात निधी दिला जातो, संस्थेतील शिक्षकीय पदे ब-यापैकी भरलेली आहेत, बहुतांश संस्थांमध्ये नियमित प्राचार्यांची पदे भरलेली आहेत त्यामुळे आता संस्थांनी विद्यार्थी हिताच्या दृष्टीने तसेच संस्थेच्या हिताच्या, विकासाच्या दृष्टीने पावले उचलून जनमानसात तंत्रनिकेतनांची प्रतिमा उंचावेल या अनुषंगीक कामे प्राचार्यांकडून होणे गरजेचे असल्याचे सांगितले.

५. अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेच्या शासकीय संस्थांच्या कामाशी संबंधीत वेगवेगळया प्रकारच्या २८ योजना आहेत. या सर्व योजना राबविण्याकरीता परिषदेकडून निधीदेखील दिला जातो. या सर्व योजना जरी राबविणे शक्य नसेल तरी त्यातील कांही निवडक योजना विभागातील संबंधीत शासकीय/अनुदानीत संस्थांमध्ये रांबविण्यास हरकत नाही. अशा योजनांचा लाभ घेण्यासाठी संस्थांनी पुढाकार घेणे आवश्यक आहे. विविध योजनांसाठी जसे Student Development Scheme, Faculty Development, Institute Development, QIP, Modrob, Skill Development करीता असलेल्या AICTE च्या योजनांचा जास्तीत जास्त लाभ घेण्याच्या दृष्टीने संस्थेच्या प्राचार्यांनी प्रयत्न करावेत.

६. ब-याच शासकीय संस्थांमध्ये Public Grievance System सुरु नाही. संस्थेचे संकेतस्थळ अद्ययावत नाही. Public Grievance System प्रत्येक संस्थेमध्ये सुरु असणे अत्यंत आवश्यक आहे. याबाबत मा.न्यायालयाने देखील नाराजी व्यक्त केलेली आहे आणि ही अतिशय गंभीर बाब असल्याचे उपस्थित प्राचार्यांचे निदर्शनास आणून दिले.

७. परदेशी शिष्यवृत्ती योजनेबाबत सर्वच संस्था स्तरावर उदासीनता दिसून येते. याबाबत विभागीय सहसंचालकांकडून मार्गदर्शक सूचना तसेच जागरुकता निर्माण करणे गरजेचे आहे. तसेच प्राचार्यांनी देखील याबाबत स्वत: लक्ष घालून सदर योजनेबाबतची माहिती सर्व विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचेल यादृष्टीने प्रयत्न करणे गरजेचे आहे.

८. सर्व तंत्रनिकेतनांनी संस्थेकरीता लागणा-या Infrastructure खरेदीकरीता शासनाच्या GEM वर register होऊन सदर खरेदी करणे आवश्यक आहे. मात्र अद्याप एकाही तंत्रनिकेतनाकडून याबाबतचा प्रस्ताव संचालनालयास प्राप्त झालेला नाही. तरी सर्व संस्थांनी याबाबत आवश्यक ती कार्यवाही करुन यापुढे संस्थेबाबतची खरेदी प्रक्रीया ही GEM वरूनच पार पाडली जाईल असे पहावे.

९. संचालनालयाच्या अधिपत्याखाली एकूण ४४ शासकीय तंत्रनिकेतने व ९ अभियांत्रिकी महाविद्यालये आहेत. मात्र त्यापैकी जेमतेम ४ ते ५ संस्थांचे ॲक्रीडीटेशन झालेले आहे ही बाब खूपच गंभीर आहे. सद्यस्थितीत तंत्रनिकेतनांची बहुतांश शिक्षकीय पदे भरलेली असल्यामुळे NBA च्या मानांकनानुसार प्रक्रीया करणे सुलभ झालेले आहे. गुणवत्ता सुधार योजने अंतर्गत सर्व संस्थांचे ॲक्रीडीटेशन झालेच पाहिजे. येत्या सहा महिन्यात सर्व संस्थांनी त्यांच्या संस्थेतील कोणकोणत्या विद्याशाखांचे ॲक्रीडीटेशन होऊ शकते याबाबतचा प्राचार्यांनी आढावा घेऊन अशा शाखा ॲक्रीडेट होतील यासाठी प्रयत्न करावेत.

१०. वर नमूद केलेल्या बाबींबाबत सर्वच प्राचार्यांनी गांभीर्याने कामाचे नियोजन करुन त्यानुसार कार्यवाही करणे गरजेचे असून प्रत्येक वर्षीचा कार्यमूल्यमापन अहवाल हा प्राचार्यांनी वरीलप्रमाणे सर्व बाबींवर केलेल्या कामाचा विचार करुनच लिहिला जाणार आहे याची सर्व प्राचार्यांनी नोंद घ्यावी तसेच वेळोवेळी सदर कामाबाबतचा अहवाल संचालनालयास सादर करावा.

११. तसेच पदविका अभ्यासक्रमाचे प्रवेश आणि संस्थांचे ॲक्रीडीटेशन याबाबत मा.सचिव यांच्या मनोदयानुसार आवश्यक ते प्रयत्न करण्यात येतील असे सर्व प्राचार्यांचे वतीने संचालकांनी मा.सचिवांना आश्वस्त केले.

उपरोक्तप्रमाणे संचालकांनी सर्व प्राचार्यांशी संवाद साधून मार्गदर्शक सूचना दिल्या. त्यानंतर मा. सचिव, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग यांनी सर्व प्राचार्यांशी संवाद साधतांना त्यांच्याकडून अपेक्षित असलेल्या कामकाजाबाबत खालीलप्रमाणे निर्देश दिले :-

१. शिक्षण क्षेत्रात Access equity व Quality यांचे महत्व विषद करुन भविष्यात येणा-या औद्योगिक विश्वातील विविध आव्हानांना सामोरे जाण्यासाठी आपल्या संस्थांची तयारी असणे गरजेचे आहे. त्यामुळे या आव्हानांना

सामोरे जाण्यासाठी प्रत्येकानेच प्रयत्नशील राहून काम करणे आवश्यक आहे. शासकीय तंत्रनिकेतनातून उत्तीर्ण होऊन बाहेर पडणा-या विद्यार्थ्यांस नोकरी शोधताना महत्प्रयास करावे लागतात हे आजचे चित्र आहे. मात्र येणा-या १० वर्षातील औद्योगिक आव्हानांना सामोरे जाण्यासाठी आपण आपल्या विद्यार्थ्यांना त्यादृष्टीने तयार करणे, त्याकरीता संस्था स्तरावर प्रयत्न करणे अत्यावश्यक आहे.

२. संस्थेची गुणवत्ता सुधारणे, त्यामध्ये वाढ करणे हे प्रत्येक प्राचार्यांचे उद्दिष्ट असले पाहिजे. आणि गुणवत्ता सुधार करण्याकरीता संस्थांनी ॲक्रीडीटेशन करुन घेणेही तितकेच महत्वाचे व गरजेचे आहे.

३. संस्थेमध्ये Teaching-Learning Process योग्य असणे आवश्यक आहे. निव्वळ विद्यार्थ्यांनी परीक्षा देणे आणि उत्तीर्ण होणे यालाच महत्व न देता विद्यार्थ्यांची संस्थेतील उपस्थिती, शिस्तबध्दता यांनादेखील तितकेच महत्व आहे. त्यामुळे प्रत्येक प्राचार्यांनी यादृष्टीने संस्थेकडे पाहणे आणि गुणवत्ता सुधारणे आवश्यक आहे.

४. शैक्षणिक स्वायत्तता हा देखील एक महत्वाचा घटक आहे. प्रत्येक संस्थेने शैक्षणिक स्वायत्ततेसाठी आग्रही असणे गरजेचे आहे. मात्र संस्था स्तरावर याबाबतची उदासीनता दिसून येते. संस्थांचा औद्यागिक विश्वाशी संवाद असणे गरजेचे आहे. शासकीय संस्थांमधून, महाविद्यालयांमधून नवीन नवीन कल्पनांचा उदय होणे आवश्यक आहे. नवनवीन संकल्पना राबविणे गरजेचे आहे, ज्यायोगे संस्थेचा विकास होऊ शकतो, गुणवत्ता सुधार होऊ शकते. त्याकरीता विद्यार्थ्यांमध्ये जागृती निर्माण करणे, अभ्यासाबरोबरच त्यांच्यामध्ये असलेल्या विविध गुणांना वाव मिळेल यादृष्टीने प्रयत्न होणे गरजेचे आहे.

५. स्वायत्त संस्थांनी त्यांच्या Strength बघून तेथे Centre of excellence कोणत्या शाखेचे होऊ शकते याचा अभ्यास प्राचार्य व संबंधीत सहसंचालक यांनी करून तसे प्रस्ताव संचालनालयास पाठवावेत व यानुसार भविष्यात शासकीय संस्थेमध्ये दर्जेदार Centre of Excellence निर्माण होऊ शकतील.

६. सन २०१९-२० पासून पदविका अभ्यासक्रमाची प्रवेश प्रक्रिया ही तंत्रशिक्षण संचालनालयाच्या स्तरावर राबविण्यात येणार आहे. त्यामुळे सदर प्रवेश प्रक्रिया राबवितांना यावर्षी तंत्रनिकेतनाच्या सर्वच्या सर्व जागा भरल्या जातील यादृष्टीने सर्व प्राचार्यांनी प्रयत्न करणे गरजेचे आहे.

७. परदेशी शिष्यवृत्ती योजना ही शासनाकडून नव्याने सुरु केलेली असून सदर योजनेची माहिती सर्व विद्यार्थ्यांपर्यंत प्रामुख्याने ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचणे गरजेचे असून त्यासाठी प्राचार्यांनी सर्वंकष प्रयत्न करणे गरजेचे आहे. जे हुशार विद्यार्थी आर्थिक पाठबळाअभावी मागे राहतात अशा विद्यार्थ्यांचा शोध घेऊन त्यांना या शिष्यवृत्तीचा लाभ मिळू शकेल या दृष्टीने प्रयत्न होणेही आवश्यक आहे. पुणे, नाशिक, मुंबई या विभागांनी देखील परदेशी शिष्यवृत्ती योजनेचा लाभ विद्यार्थ्यांना मिळण्याच्या दृष्टीने ठोस प्रयत्न करावेत.

८. यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठामार्फत जे अभ्यासक्रम चालविले जातात त्या अभ्यासक्रमाच्या अभ्यासकेंद्रासाठी शासकीय तंत्रनिकेतनांनी विद्यापीठाला केंद्र उपलब्ध करुन देण्याचे दृष्टीकोनातून आढावा घ्यावा.

९. सर्व शासकीय तंत्रनिकेतनांकडे मोठी जागा असल्यामुळे वृक्ष लागवडीचे उद्दिष्ट साध्य करणे फार कठीण नाही, त्यामुळे सर्व संस्थांनी जर माजी विद्यार्थी मेळावे आयोजित करुन वृक्ष लागवडीसाठीची मोहिम हाती घेतल्यास सर्वच संस्थांमध्ये हरीतक्रांती होऊ शकेल व शासनाच्या वृक्ष लागवड धोरणास योग्य ती चालना मिळू शकेल. संस्थांनी माजी विद्यार्थी मेळाव्यांचे आयोजन करावे ज्यामुळे विविध माध्यमातून त्यांची संस्थेला मदत होऊ शकते.

त्यानंतर पूर्वसूचनेनुसार कांही संस्थांचे प्राचार्यांनी एक एक करुन त्यांच्या संस्थेशी निगडीत विविध मुद्दयांबाबतचे Presentation मा.सचिवांसमोर सादर केले. तसेच संस्थांचे Presentation संचालनालयाकडे soft copy मध्ये सादर करण्याचे निर्देश प्राचार्यांना देण्यात आले. Presentation ची कार्यवाही पूर्ण झाल्यानंतर मा.संचालकांनी मा.सचिव आणि उपस्थित प्राचार्यांचे आणि मंत्रालयातील उपस्थित अधिकारी वर्गाचे आभार मानून आढावा बैठक संपल्याचे जाहीर केले.

****